

G O D Z I N K I

ku czci

**MATKI BOŻEJ
SZKAPLERZNEJ**

B ANIMATORA RODZINY SZKAPLERZNEJ BIBLIOTEKA

*Drabina Jakuba. Praktyka karmelitańskiej
modlitwy biblijnej*

Godzinki ku czci Matki Bożej Szkaplerznej

Koronka cnót Bogarodzicy Dziewicy Maryi

Koronka szkaplerzna do Najświętszej Maryi Panny

Różaniec cnót Maryi

G O D Z I N K I
ku czci
MATKI BOŻEJ
SZKAPLERZNEJ

FLOS CARMELI
POZNAŃ 2011

© Copyright by FLOS CARMELI, 2011 – wydanie 1

Imprimi potest

Roman Jan Hernoga OCD, Prowincjał
Warszawa, dnia 13.04.2010 r., L. dz. 47/P/2010

Imprimatur

Bp Marek Jędraszewski, Wikariusz Generalny
Poznań, dn. 20.04.2010 r., N. 2015/2010

Nihil obstat

Ks. Kan. dr Michał Tschuschke, Cenzor
Poznań, dn. 19.04.2010 r.

Wydawca

FLOS CARMELI

Wydawnictwo Warszawskiej Prowincji Karmelitów Bosych
ul. Działowa 25, 61-747 Poznań
tel.: 61 856 08 34; wydawnictwo@floscarmeli.pl

www.floscarmeli.pl

ISBN 978-83-62536-11-5

WPROWADZENIE

Godzinki szkaplerzne są dziś mało znane. Śpiewają je nieliczne Bractwa i wspólnoty karmelitańskie. Trudno powiedzieć, kto je napisał, ani jak na przestrzeni wieków przebiegał ich rozwój. Nie doczekały się dotąd naukowego opracowania. Możemy przypuszczać, że powstały w kręgach karmelitańskich Bractw szkaplerznych w I połowie XVIII wieku i były popularne do końca wieku XIX.

Nie znajdziemy ich w żadnym ze znaczących modlitewników i podręczników dla Bractw szkaplerznych z XVII wieku i z I połowy wieku XVIII¹, może dlatego, że podstawowym obowiązkiem Bractw szka-

¹ Godzinek szkaplerznych brak w następujących podręcznikach: o. Mikołaj Dąbrowski OCarm, *Sumariusz albo Zbiór krótki prerogatyw łask i odpustów Bractwa Szkaplerza Przenajświętszej Panny Maryiej z Góry Karmelu...*, Kraków 1641 (na s. 103-124 znajduje się Koronka szkaplerzna); o. Cyprian od Matki Bożej OCD, *Skarb Karmelitański...*, Kraków 1650, 1653; *Skarb rozmaitych łask i odpustów Zakonowi Karmelitańskiemu powierzonym...*, Gdańsk 1735; nie wiemy, czy brak ich także w dziełku o. Jacka Duracza OCarm: *Pobudka do Bractwa y Confraterniej Szkaplerza od Przczystey y Niepokalaney Panny Maryny z Gory Karmelus danego Błogosławionemu Szymonowi Sztoczkiuszowi ieże Zakonnikowi*

Wprowadzenie

plerznych było m.in. codzienne odmawianie małego Oficjum o Najświętszej Maryi Pannie lub Koronki szkaplerznej. Oficjum o Najświętszej Maryi Pannie było najbardziej zbliżone w swej formie i treści do Liturgii Godzin (Brewiarza kapłańskiego). Jeżeli Brewiarz kapłański zastępowany był przez małe Oficjum o Najświętszej Maryi Pannie, a Oficjum zastępowała Koronka szkaplerzna², to Godzinki szkaplerzne, z biegiem czasu, w powszechnym rozumieniu wiernych, zastępowały tę ostatnią i były podzielone, podobnie jak Koronka, na siedem części. Być może początkowo po każdej z tych części dodawano także dziesiątek Różańca, na co zdaje się wskazywać tekst zawarty w ofiarowaniu Godzinek: „ja w siedmiu dziesiątkach, zginać się nie boję, w tych Godzinkach Szkaplerza wielbiąc Matkę moją”³.

---

w Angliey mieszkajęcemu Karmelicie, Kraków 1610 – egzemplarz jest dziś trudno osiągalny.

² Koronka szkaplerzna składała się z 7 *Ojcze nasz*, 7 *Chwała Ojcu* i 70 *Zdrowaś Maryjo* lub tylko z 7 *Ojcze nasz*, 7 *Zdrowaś Maryjo* i 7 *Chwała Ojcu*.

³ O. Onufry Osieński OCarm, *Maryja w Szkaplerzu św.*, Warszawa 1861. Modlitewnik ten doczekał się kilku wydań i był używany m.in. w formacji Bractw szkaplerznych przez św. Rafała Kalinowskiego OCD.

Wprowadzenie

Jedną ze starszych wersji Godzinek szkaplerznych odnajdujemy w modlitewniku wydanym w Berdyczowie, w roku 1766⁴, przez Ojców Karmelitów Bosych. Ten sam tekst ojciec Onufry Osiński OCarm umieścił w swoim podręczniku dla Bractw szkaplerznych: *Maryja w Szkaplerzu św.*⁵ (najpopularniejszym w XIX wieku). Był on przedrukowywany w modlitewnikach w wieku XIX⁶.

Godzinki szkaplerzne pominięto w popularnych modlitewnikach dla Bractw szkaplerznych z I połowy XX wieku⁷, przetrwały jednak w licznych Bractwach szkaplerznych (np. na Śląsku czy Podkarpaciu). Po-

⁴ *Potop zbawienny... tj. Oficjum albo Godzinki...*, część I, s. 209-220.

⁵ Warszawa 1861, s. 291-296.

⁶ Por. *Książka do nabożeństwa dla wygody wszystkich katolików a szczególnie dla tych którzy się wpisali lub wpisac pragną do Bractwa Szkaplerza św. Najświętszej Panny Maryi z Góry Karmelu*, ułożone przez Jana Mikołaja Szajnę, Karmelitę Bosego, Lwów, 1858, s. 66-71.

⁷ Dotyczy to np. następujących modlitewników: O. Jan Chrzyciel od Najświętszego Serca Jezusa OCD, *Zakon i Bractwo Matki Bożej Szkaplerznej*, Kraków 1903; *Dzieci Matki Bożej Szkaplerznej*, Kraków 1910 r.; *Książeczka o Szkaplerzu świętym Matki Boskiej*, Piekary Śl. 1914. We wszystkich tych książeczkach znajdziemy Koronkę szkaplerzną, Nowennę i Godzinki o Niepokalanym Poczęciu Najświętszej Maryi Panny.

Wprowadzenie

popularniejsze stawały się Godzinki o Niepokalanym Poczęciu Najświętszej Maryi Panny. Pomijanie Godzinek szkaplerznych spowodowane było m.in. tym, że aż do XXI wieku przedrukowywano je w języku staropolskim, jak również ostrą krytyką, jakiej racjonalizm historyczny i teologiczny poddał w I połowie XX wieku tradycję karmelitańską o Szkaplerzu – zarówno w łonie samego Zakonu, jak i pod wpływem posoborowej odnowy – co przyczyniło się do ogólnego upadku pobożności ludowej w II połowie XX wieku.

Na przekór tym powszechnym tendencjom, sceptycznie nastawionym do form pobożności ludowej w latach 70. XX wieku wielu Karmelitów (m.in. ojcowie Mieczysław Woźniczka OCD i Bronisław Tarka OCD) gorliwie podtrzymywało tradycję wspólnego śpiewania Godzinek szkaplerznych przez Bractwa. Była to najprostsza forma wspólnej modlitwy i głoszenia głęboko biblijnego przesłania o Szkaplerzu. Ojciec Bronisław posługiwał się tekstem zamieszczonym w modlitewnikach ojca Onufrego Osińskiego z roku 1861⁸. Jego dzieło kontynuował ojciec Dawid Ulman OCD – jako pierwszy Animator Rodziny Szkaplerznej Krakowskiej Prowincji Karmelitów Bosych. Prawdziwy renesans przeżywały Bractwa,

---

⁸ Por. *Godzinki Szkaplerzne*, Przemyśl 2000, s. 27.

Wprowadzenie

a tym samym i Godzinki szkaplerzne, w okresie Jubileuszu 750-lecia Szkaplerza św. w 2001 roku. Godzinki opublikowane przez ojca Bronisława Tarkę były popularyzowane wśród licznie zakładanych Bractw szkaplerznych zarówno przez kapłanów diecezjalnych, jak i przez kolejnych Animatorów Rodziny Szkaplerznej: ojca Tomasza Maślankę OCD i ojca Pawła Ferko OCD.

Przy okazji wydania *Śpiewnika szkaplerznego*⁹ opracowano odnowiony tekst Godzinek szkaplerznych. Siostry Karmelitanki Bose w Oświęcimiu, przy współpracy Moderatora Rodziny Szkaplerznej w Czernej, odnowiły ich tekst, tak co do języka, jak i samej treści. Sam *Śpiewnik* został życzliwie przyjęty we wspólnotach karmelitańskich i Bractwach szkaplerznych.

Godzinki ukazują pierwotne i zasadnicze znaczenie duchowe Szkaplerza karmelitańskiego, podkreślają związane z nim obietnice Matki Bożej oraz uświadamiają zobowiązania moralne i duchowe noszących Szkaplerz św. Są modlitwą błagalną, skierowaną do Matki Bożej Szkaplerznej – jako Królowej Góry Karmel oraz do św. Proroka Eliasza. Przywołują większość biblijnych obrazów zaczerpniętych ze Biblii,

---

⁹ *Matko Szkaplerzna – oto dzieci Twoje*, Flos Carmeli, Poznań 2010, s. 179-194.

Wprowadzenie

które w tradycji karmelitańskiej interpretowano zawsze w odniesieniu do Szkaplerza (jego pochodzenia, znaczenia, obietnic, zobowiązań i duchowości). W wielu wspólnotach i Bractwach powrócono do zwyczaju śpiewania Godzinek szkaplerznych przed Mszą św. poprzedzającą spotkania Bractwa, w niedziele lub w święta maryjne. Ten zwyczaj, uświęcony wielowiekową tradycją bracką, trzeba podtrzymywać i umacniać.

Czy to obecne wydanie Godzinek szkaplerznych przyczyni się do ożywienia tego zwyczaju? Będzie to na pewno zależeć od samych Karmelitów, ale także od kapłanów – Moderatorów, Animatorów Bractw Szkaplerznych w parafiach i od tych wszystkich, którzy przyjęli Dar naszej Matki.

Oby dusza Maryi żyła i wielbiła Boga w każdym, kto odziany jest Jej Szatą! Oby duch Jej pieśni *Magnificat* zstąpił na wszystkich, których przyjęła Ona za swoje dzieci przez znak Szkaplerza św.! Oby te Godzinki szkaplerzne zostały przyjęte z wiarą i były śpiewane ku Jej czci przez wielu moich Braci i Sióstr w Szkaplerzu św. Amen.

Prowincjalny Moderator Rodziny Szkaplerznej

Czerna, 5 lutego 2011 roku

SPIS TREŚCI

Wprowadzenie	5
Hymn Rodziny Szkaplerznej	11

Tekst Godzinek szkaplerznych

JUTRZNIA.....	12
LAUDES.....	14
PRYMA	16
TERCJA	17
SEKSTA	18
NONA.....	20
NIESZPORY.....	21
KOMPLETA.....	22
OFIAROWANIE	24

Pieśni do Matki Bożej Szkaplerznej

Czerneńska Matko	27
Dziewica Przenajświętsza	28
Jestem dziecięciem Maryi	28
Kocham Cię Maryjo	30
Królowej Szkaplerza śpiewajmy	30
Królowo i Matko Karmelu	32
Królowo nasza, Szkaplerzna Pani	32
Królowo, Ozdobo Karmelu	33
Kwiecie Karmelu	34
Maryjo, Szkaplerzna Pani.....	36
Matko Najświętsza Szkaplerza Świętego	36
Matko Szkaplerzna, Opiekunko sławna.....	37
Nieprzebranych Łask Skarbnico	38
Przezysta Matko.....	39
Przyodziej nas, Panno Maryjo.....	40
Ty, co jaśniejesz	40
Tam wśród ciszy sinych borów (czerneńska)	41
Witaj Matko Szkaplerzna	43
Witaj Pani i Królowo	44
Witaj Pani, my poddani	45

